

Fra serien : Set Nedefra

Af Jørgen Olsen

OM REVIDERING AF FOLKEKIRKENS LIV OG TEOLOGISKE FORTOLKNINGER

EMNET BEHANDLES I TO SELVSTÆNDIGE AFSNIT:

KAPITEL 1: OM FOLKEKIRKENS LIV

KAPITEL 2: OM TEOLOGISKE FORTOLKNINGER

Kapitel 1: OM FOLKEKIRKENS LIV

INDLEDNING :

Hvorfor kommer der ikke bevægelse i Folkekirken ? ---- Lad os få åbnet dialogen !

Megen ny viden er kommet frem, ikke mindst gennem de seneste mange årtier, og har reelt flyttet meget af det 'man' forudsatte eller fortolkede på Luthers tid. Men uden det har fået nogen betydning på grundlaget for at drive 'Statslig Folkekirke'. Herunder ikke mindst hvad angår anvendelsen af det vi kalder Gl. Testamente, Mattæus Evangeliet etc. etc.

Hvor er jeg skuffet over, hvordan den kristne kirke gennem mit lange liv (nu pensionist), har foregøglet et bibelsk grundlag og fortolkning, der i den grad er modstrid den eksakte viden, der ligger bag, med særlig opmærksomhed på anvendelsen af det vi kalder Gl. Testamente'. --- Med den viden der i dag er tilgængelig, såvel omkring 'Gl. Testamente' som omkring en række forhold i 'Det Nye Testamente', burde der for længst have været 'flyttet' på en række forhold i kirkelæsninger og i forkyndelsen, og i kirkens liv som helhed.

Efter at have læst teologi gennem en årrække på Folkeuniversitetet i Århus, har jeg tilegnet mig en del af den indsigt vordende præster får fra Universitetet, netop i deltagelse af forelæsninger og kurser ved professorer fra den teologiske uddannelse. Således en indsigt i den faktiske viden, som i dag er tilgængelig, og som teologistuderende får indlæring i. --- Men således uden der bliver gjort anvendelse af denne viden, når disse teologer ordineres som præster.

Præsteløftet forekommer at være en hindring for bevægelighed, trods den viden vore teologiske præster har tilegnet sig. Præsteløftet forekommer at ligne en 'håndfæstning' til sikkerhed af 'uforanderlighed'. --- Hertil det forhold, at alle venter på hinanden. --- Det er et uheldigt grundlag dette præsteløfte indeholder, såvel sprogligt som i indhold og formulering. Det tilmed i et samfund som vort, hvor vi påberåber os viden og indsigt på alle andre områder. Her står den statslige Folkekirke således uden sammenhæng hermed og uden bevægelighed. -- Præsteløftet omtales særskilt nedenfor i denne artikel, med supplerende bemærkninger. --

Kirken formår ikke at gøre sig fri af sine egne traditioner. Det er uheldigt. Det er dobbelt uheldigt i sammenhæng med den 'statslige' tilknytning, hvor det politiske system er 'garant', og tilmed forestår opkrævning af 'kontingent', og dermed 'godtager' kirken som 'forening'. Det er til dels et 'skjult' beløb i skatteopkrævningen, Hvor meget tænker den enkelte familie egentlig over, hvad de selv betaler til Folkekirken ? Men ud over 'kirkeskatten', betaler vi alle uanset medlemskab af kirken, ca. 2 milliarder kr fra statskassen som 'statstilskud, indbefattet løn/pension til præster og deres uddannelse. Folkekirken bør selv opkræve sin 'kirkeskat'. Folkekirken lever for beskyttet som statslig kirke. -- Så beskyttet at tanken om ændring af tingenes tilstand, ikke bliver opfattet. **Jeg siger derfor : VÆR BEREDT !**

Hele forkyndelsesgrundlaget forbliver 'ortodoks', som om den kristne menighed ikke kan eller vil tænke selv. De 500 år gamle Lutherske betragtninger forbliver uanfægtet. Vi ved så uendelig meget mere om alting i dag, herunder om 'evolutionen', altså udviklingslæreren, og om vi menneskers oprindelse i den sammenhæng.

Men kirken forbliver i sin forkyndelse i det Gl. Testamentes udlægning heraf. I det hele taget forkyndes der efter min opfattelse, langt mere 'jødedom' omkring Gudsforhold, end om den kristendom, der blev grundlagt med Jesusberetningen. **Forkyndelsen er domineret af 'jødedommen' og Gl. Testamentelig 'frelse' for den enkelte, 'for syndernes forladelse'**. Altså en egoistisk personlig sag. Et forhold jeg betragter som distancerende til kristendommens grundlæggende element, 'næstekærligheden', og overfor 'Den nye pagt' som et brud med den 'gamle pagt'. --- Gl. Testamentes Gud er Jahve. Det vides at Jahve var en Beduingud, for frugtbarhed etc. Jøderne tog denne hedenske gud til sig, og gjorde ham samtidig til en krigsgud. **Alt dette og meget mere uddybes i Kapitel 2 'Om Teologiske fortolkninger'. --**

Senere i dette afsnit drager jeg eksempler frem på, hvor intolerant en kristen menighed kan opleves, i øvrigt stærkt centreret omkring en ret lille del af den samlede menighed i et sogn, og som udviser en mangel på respekt for andre, og ikke mindst for nye deltagere. Denne lille skare, oftest ældre, vil være 'alene' om 'menighedens' liv, og får den ret af såvel menighedsråd, som af sognenes præster.

Jeg påstår, at vore kristne menigheder ikke har lært at være kristne. Kirkens forkyndelse går på 'frelse' for den enkelte, og dermed en meget egocentrisk forkyndelse, der forekommer at være modstrid med 'den nye pagt ved Jesu blod'. Forkyndelsen fastholdes i den religion der var gældende i 'Jødernes land', der hvor Jesus voksede op og levede, og hvor han døde på korset og hans tilhængere efterfølgende grundlagde 'den nye pagt'. -- Næstekærligheden bliver alene til tomme ord uden betydning, fordi forkyndelsen fastholder det 'jødiske' grundlag som omtalt, om den enkeltes egen 'frelse'. --- **Vore præster forsømmer os. De udviser manglende vilje til udvikling, forandring og tilpasning til den faktiske viden der i dag er til stede. -- Og menighedsrådene er helt uden engagement. -- Der er aldrig debat om netop disse forhold ude i menighederne. Menighedsrådene hindre en sådan åbenhed og bevægelighed. - Og biskopperne vælges af menighedsrådene. -- Ringen er sluttet !! -----**

Der er et afgørende element der ret beset aldrig indgår i præsters forkyndelse. Det drejer sig om 'apostelmødet' omkring år 50. **Emnet vil blive yderligere omtalt under kapitel 2, Om Teologiske Fortolkninger.** Mødet var forårsaget af, at der i flere lande omkring Middelhavet var dannet en række menigheder, bl.a. af Paulus. Disse menigheder benævnes 'hedningekristne'. De gjorde modstand mod at skulle underkastes 'jødiske' traditioner, således bl.a. Moselov. Mødet som betragtes som det første egentlige 'Kirkemøde', resulterede i, at 'Hedningekristne' blev frigjort fra jødernes traditioner og kultur. Således også frigjort fra jødernes 'synds' begreber. --- Men dette har jeg aldrig oplevet en præst har forkyndt. --- Det kalder jeg bevidst forsømmelighed. Der prædikes fortsat om, at mennesket fødes som 'synder'. --- Åååhhh ja, desuden også forsat i vor tid, at kvinden er skabt af et 'overflødig' ben fra manden.

OM MUHAMMED - SAGEN !

Vi var så stolte af 'os selv' da denne Muhammedsag løb verden rundt. Vi var så stolte af 'vor ytringsfrihed', en frihed til at sige og 'tegne' det der gjorde andre folkeslag ondt. --- **Underligt, i et kristent land, med en kristen statskirke, vor Folkekirke. --- Jeg har skammet mig over det. Hvor var 'næstekærligheden' ???.** -- Vi ramte mennesker langt uden for vore egne grænser. Vi ramte befolkninger, der lever undertrykt og måske uden de selv kan læse og skrive, men alene at modtage deres egne 'vejlederes' forkyndelse, om det disse 'vejledere' vil at deres egen 'almue' og 'lægfolk' skal forstå. -- Mennesker der i forvejen 'ligger ned', dem sparkede vi til. -- Disse forhold er identiske med forhold vi selv har og har haft gennem århundreder. --- **Nemlig, at overlade de religiøse vurderinger og tolkninger i deres religion, til 'de lærde'.** --- Hvor var vor egen kristne kirke i dette spil. Intet sted har jeg hørt, at nogen kirkelig forkynder (præst, provst, biskop, eller blot et menighedsråd) har rejst sig og udtrykt foragt, for en sådan uhyrlig og nedværdigende handling. Vi burde som kristne mennesker, samle os og være fælles om foragt, såvel for dem der ville tjene penge på sagen, som det statslige samfund, der undlod at tage afstand herfra. --- Vi burde finde sammen om at skamme os over os selv.

Apropos: Der er lige én ting mere der skal siges i den sammenhæng, noget fra 'Præsteløftet'. Her blot for en sammenhæng og mulig årsag til kirkens tavshed. Præsteløftet er opdelt i tre områder: Først, Fremdeles og Endelig. Under emnet fremdeles står følgende (uddrag): --- at bekæmpe sådan lærdom som strider mod folkekirkens trosbekendelse. (cit at slut) --. Her to faktorer jeg vil påpege. Den Statslige folkekirke er en del af vor Grundlov. Heri står også om 'religionsfrihed'. Dernæst om kristendommens særkende, 'næstekærlighed'. --- Er det et billede på, at præsteløftet er direkte modstrid 'sig selv' og sit eget samfundsmæssige tilhørsforhold ??

OM 'LÆGFOLK' OG 'ALMUEN' !

I kirkens verden har begrebet 'lægfolk' eksisteret i århundreder. Det er tilsyneladende vokset ind i kirkens begreber, som en urokkelig fastlåst betragtning, overfor alle andre end 'gejstligheden' selv. --- 'Lægfolk' er indbegrebet af mennesker uden viden, og da teologiske præster i tidens løb har været indbegrebet af 'lærdom', så har lægfolk tilsvarende 'ikke' været det. --- **Det er fortsat den situation, der præger vor kristne kirkes adfærd og forkyndelsesgrundlag. Der er ikke respekt for den betydelige viden, vor befolkning i dag er i besiddelse af, herunder også om teologiske forhold. --- Men gejstligheden bevæger sig ikke.** --- Anvendelse af begrebet 'lægfolk', benyttes i dag kun i relation til den teologiske verden, Andre fagområder har officielt lagt den fra sig,

Begrebet 'Almuen' – eller rettere 'os' i den 'almindelige' befolkning, skal også omtales. Det er et historisk begreb, som har sat sine spor i Kirkehistorien. 'Almuen' har gennem århundreder været præget af mangel på viden og indsigt, bl.a. p.gr. af analfabetisme og manglende indlæring i øvrigt. 'Almuen' har været indbegrebet af 'lægfolk'. 'Almuens' ydelse i samfundet har været 'arbejdskraft', og dermed grundlaget for samfundets eksistens som helhed, men ikke mindst for kirkens magt og eksistens i tidens løb. Som århundrederne gik, blev 'almuen' mere og mere afhængig af kirken, såvel som en magtfaktor i arbejdslivet, som i det åndelige religiøse liv. Kirken udnyttede det. Den styrkede sin placering og misbrugte sin magt til ren undertrykkelse, ved at fremhæve gejstlighedens 'viden' overfor 'almuen'. Kirken maledede 'fanden' på væggen, overfor den store del af befolkningen. Der var frit slag til udnyttelsen. Magtudfoldelsen blev udnyttet til 'Guds frygt', eller rettere 'frygt for Gud'. Herved blev kirkens og præsternes position styrket, og befolkningen gjort afhængig heraf.

Det blev den Jødiske gud der kom til at kendetegne billedet af 'vor Gud'.--- Den straffende og dømmende gud. De jødiske beretninger fra Mosebøgerne, og Job som Gud mishandlede i en 'duel' med Satan, om magt, afmagt, almægtighed og guds frygt, -- og mange flere beretninger kunne nævnes som eksempler på indlæring eller indoktrinering. -- Eksempler og 'billeder' på en gud der er alt andet, end det Jesushistorien omtaler om en nådig, barmhjertig, elskende og tilgivende gud. --- Den Katolske kirke dyrkede guds frygten helt ud i det ekstreme. Herunder i 'aflad', hvor man kunne købe sig til Guds nåde. --- Så langt blev 'almuen' brugt. --- Og der kunne siges meget mere. --- Vi har beretninger om 'kættere', oprører omkring nogle af de uhyrligheder der foregik. 'Kætteri' var indbegrebet af dødsdom. --- Hvad er vilkårene i dag, overfor den der påpeger 'forandring' overfor vor tids 'uhyrligheder', vor tids 'kættere' ?? Vilrårene er i princippet de samme, 'de' skal fjernes !!!

OM LUTHER !

Den 'kætter' vor Lutherske Folkekirke bygger på, nemlig Martin Luther, overlevede mirakuløst at blive henrettet. Aktuelle forhold i en strid mellem den tyske kejser Karl den 5, og hans forhold til Pavekirken på netop dette tidspunkt, sikrede Martin Luthers liv.

Lad os da endelig glædes over, at Luther overlevede, og fik en kreds af mennesker omkring sig, omtalt som 'Lutheranerne', til sammen at danne grundlaget for den kirkelige fortolkning, der 'dengang' blev til den 'reformerte' kirke.

Så godt så langt. Men måske blev også Luther brugt lidt anderledes, end hvad han reelt stod for. Ifølge kirkehistorien blev Paulus' breve til Korinterne og Romerbrevet, et væsentligt udgangspunkt i Luthers 'fortolkning' af kristendommens 'Lutherske' forståelse'. --- Men andre forhold standser jeg ved.

Det er 500 år siden Luther 'fortolkede'. Dengang kunne lægfolk ikke læse. Desuden var biblen og måske endda forkyndelsen på latin. Muligheden for egen fortolkning og forståelse var udelukket for den enkelte borger. --- Det 'reformerte' grundlag forblev fastlåst og stadfæstet som 'sandheden' op gennem de efterfølgende århundreder, og helt frem til vor tid. Den kirkelige 'magtfuldhed' har fulgt med gennem de 500 år. Det at tale om en 'revidering' af Lutheranernes stadfæstelse er 'kætteri' i vor tid. Om end man ikke direkte 'dræber' sådanne, så jages denne gruppe mennesker bort fra kirken. Den gruppe 'lægfolk' som sidder på kirken, sammen med den gejstlige præstestand, vil ikke i bevægelse, men forbliver som herskere over det etablerede. At tage dialogen er udelukket. 'Næstekærligheden' er noget der handler om hvad 'de andre' skal udvise. --- Jeg gentager her. **DEN KRISTNE MENIGHED HAR ALDRING LÆRT AT VÆRE KRISTNE.** I så fald ville vort eget samfund og verden omkring os, have set anderledes ud. --- **Vi taler om det, --- men vi vil ikke 'elske hinanden'.**

'Kirken' har gennemlevet en lang tidsperiode. 'Verden' omkring den er nu skruet anderledes sammen end på Luthers tid. Samfundets lovgivning er af en ganske anden dimension. På datiden var vi i vort land 'reguleret' af en meget enkel lovgivning for hver landsdel. Den mest kendte er måske Jyske Lov fra 1241. Tilsvarende har det antageligt været i Luthers verden, måske med en tilsvarende Saksisk Lov. Luthers 10 bud i hans katekismus, var en 'vejledning', for familiefaderens rolle som familiens opdrager. Opdragelse var alene i familien. De 10 bud er hentet fra Moseloven, selvom Luther rettede lidt på dem i forhold hertil. I virkeligheden anerkendte Luther 'Apostelmødets' beslutning (ca år 48), om at hedninge-kristne ikke skulle underlægges Moselov. Hvornår vil 'vi' anerkende det grundlag ?? --- Jeg anser dette 'apostelmøde' som noget meget væsentligt. Der er usikkerhed om tidspunktet, men næppe om at det har været holdt. Jeg ser det desuden som en meget 'begavet og intelligent' handling. Det var mennesker der tænkte på 'os andre' og ikke kun på de 'jødokristne'. Jødokristne og dermed evangelisterne eller deres kilder, ville at den nye pagt var en forlængelse af deres jødiske religion.

Mattæus er udtalt påvirket i den sammenhæng. Hertil kilden Q (se nærmere herom i kapitel 2). --- Vi er hedningekristne, og omtalte stadfæstelse holder jeg mig til (ligesom kirkehistorien omtaler Luther i den sammenhæng). --- Men hvorfor underkendes den i 'den Lutherske Kirke ?? – For ud af denne fortolkning kommer, at den kristne kirkes grundlag alene er, "at gøre som Jesus har befaleet os", d.v.s. igen og igen at tale om de mange udsagn og lignelser til forståelse og deraf især at vurdere, hvad vi bør gøre og handle efter som kristne. --- Jeg siger det udtrykkeligt, 'at vurdere', for kristendommen er en 'fortolkningsreligion', hvor vi hver især kan fortolke på forskellig måde. Men vor forskellighed heri, bør vi kunne tale sammen om, for at finde fælles 'fodslag' i et 'fællesskab' i den kristne menighed.

Vi må være indstillet på, at der altid vil følge traditioner med, der hvor kristendommen møder eller overtager pladsen efter en anden religion. Det være sig jødedommen som her træder stærkt frem, men også fra hedenske religioner, som tilfældet på vore egne breddegrader. --- Fra tid til anden bør det være nærliggende, at tage sådanne medfølgende traditioner og gamle sammenhænge op til en revision og stille nye spørgsmål. F.eks. følgende :

Om 'SYNDIGHED' og om begreb og betydning. Hvad er egentlig 'syndigt' i kristen forstand !??. Og hvad tjener det til formål, hvis vore syndere er os forladt ved den Lutherske dåb. – Begrebet 'synd' er et fremmedord, der kan oversættes med udtrykket 'at adskille', 'at være imellem (Gud og mig)'. Med en klar relation til 'Moselov' skabt af mennesker (mere herom i kapitlet 2), der ville herske over andre, opildne til krig og gøre fjenderne bange. –

I kristendommen er tilgivelse givet, ingen 'synd' tilregnes. Derfor forpligtes vi alene til at være 'selvkritiske'. Dette som en naturlig forpligtelse. – I kristen ydmygelse kan vi bede 'hjælp os hertil'. – Vi skal have sat fokus på al den uhyrlige tale om 'synd' i den kristne kirke. Det at gøre 'noget forkert' gør vi måske ofte, for menneskelivet er vanskeligt at leve. Begrebet 'synd', ser jeg mere i relation til, at Jesus vandrede i et jødisk land, hvor jødernes Gud straffede 'synd' ved 'Moselovens' overtrædelser. --- Det gør den kristne Gud ikke, han er kærlig og eftergivende. --- Vore syndere er os forladt. !!

Sæt dette op mod Hebræerbrevets kap. 8, 6-14, hvoraf fremgår et citat fra Jeremias kap. 31,31-34. Dette ikke specielt fordi det står i Jeremias og Hebræerbrevet (antagelig skrevet af jødokristne ca år 90), men fordi det efter min vurdering er essensen af meget andet der er sagt og skrevet herom. --- For overskuelighedens skyld citere jeg og fastholder teksten i Hebr. brevet kap 8,13 med citat: **"Når han siger en "ny pagt", har han derved erklæret, at den første er forældet; men det som er ved at blive forældet og gammelt, er nær ved at forsvinde". Citat slut. --- Så føjer jeg til, at nu er tiden til at slutte al oplæsning fra 'den gamle pagt' ved den kristne gudstjeneste. ---- Jesusberetningen fortjener det sådan !!**

Det Lutherske 'Gudsbegreb', som er udtrykt i Luthers Store Katekismus, skal omtales her. Her skriver han: **'En Gud kaldes det, som man venter sig alt godt fra, og som man tager sin tilflugt til i al nød'**. Citat slut. En sådan definition på Gud af Luther selv, bør være almen kendt, og en del af det at 'dyrke' den kristne Gud. --- Emnet komme ikke frem, heller ikke da Grosbøllsagen florerede. –

Den Lutherske kirke trænger til renovering og dermed en frigørelse af jødedom og resterne fra den katolske tid, bl.a. anvendelsen af 'Kyrie og Glorie', håndspålæggelse for syndernes forladelse, og naverens brug til 'bod og syndsforladelse' og meget andet. Lad os begynde med at sætte den Lutherske dåb og nadver på dagsordenen og det evangeliske grundlag herfor, som et godt udgangspunkt. Lad os lære at forstå de givne ritualers indhold og formuleringer. De bliver blot 'sagt' som rutine. – Det forekommer mig i øvrigt, at opgøret med den katolske pavemagt, – om end tillagt Luther, men af Lutheranerne (hans tilhængere), aldrig blev reelt gennemført !!

Lige en Luther-historie som afrunding, om Martin Luthers store 'had' til jøderne. Det er en beretning der har påvirket mig en del, men som ingen tidligere har sat fokus på, hverken i indhold eller den sammenhæng jeg påpeger. --- Luther havde et 'jødehad', der allerede på hans egen tid var kendt langt omkring, og som det omtales i kirkehistorien, --- 'rystede samtiden'. Hans had er udtrykt så stærkt som med citat: "Lige meget hvad, så skal de (jøderne) fjernes" Citat slut. --- For mig da jeg læste det, ejendommeligt at få kendskab til. Luther som den der ligger navn til vor kristne Folkekirken, --- Jeg stiller derfor et nærliggende spørgsmål. Kan Luthers udsagn som ovenfor og meget mere som er sagt i den sammenhæng, have relation til Hitlers 'jøde udryddelse'. - -- Det var næppe Hitlers egen ide', men selvom det kom fra 'andre' i hans nærhed, stiller jeg nu det spørgsmål (som jeg savner at se i historieskrivningen og dens analyser), om 'ideen' hermed, i virkeligheden er kommet fra Luther, netop i det Tyskland, hans selv levede i. ???. --- Jeg syntes det giver stof til eftertanke. !!

OM GROSBØLLSAGEN !

Grosbøllsagen er også et element jeg vil trække frem. **Jeg oplevede den på den måde, at der i Folkekirken er så meget 'fortrængt' og lagt låg på for meget.** Derfor kom denne sag ud af 'sidebenene'. For mig at se, er Grosbøllsagen en foragt af det etablerede. Teologer, præster og menigheder der støtter, har jo erkendt at kristne mennesker gøres til grin. **Man siger 'eet' i kirken, men mener noget 'andet'.** --- Men samtidig en uundgåelig konsekvens af, at vi ikke taler sammen om det religiøse grundlag i kristendommen. **'Ekspllosionen' måtte komme.** -- Men hvad så nu efterfølgende ?? Skal hele historien glemmes ? Med mit bidrag til at det ikke må ske, vil jeg her føje de indledende bemærkninger til fra denne sag, som anført i den artikel fra Week-End Avisen, der udløste Grosbøllsagen :

Med citat : "GUD i himlen ? Nej, det siger ham ikke noget. Opstandelsen så ? Nej, heller ikke. At bede en bøn når det kniber ? Nej hvorfor skulle han dog det. Thorkild Grosbøll er ikke en af den slags præster, der tror på Gud. Det høre fortiden til. Andre præster deler hans synspunkter, men taler ikke så højt og tydeligt. De holder en dør på klem til den gamle Gud og hans mirakler og evige liv for ikke at skræmme den lille trofaste menighed væk. Det gør han ikke. Han sidder i præstegården i Tårnbæk i Whiskybæltet og siger ting, som man ikke tror præster kan og må sige." Citat slut.

Den danske Folkekirkelige kristne menighed holdes for nar. Men fortjener måske ikke bedre. -- Jeg kalder til 'samling' om Folkekirken og dens fremtid !! -- Vi mangler 'ægthed' i vor kirke. Kirken og dens forkyndere udviser mangel på respekt for 'folket'. Vi mangler åbenhed og debat. Vi mangler 'ansvarlighed' og 'bevidsthed'. Kirken drives alene for 'den lille trofaste skare'. De sidder på indflydelsen. Det er dem 'man' tilpasser sig, såvel fra menighedsrådene, præsterne, provster og biskopper. --- Efter Grosbøllsagen taler jeg ikke længere om 'det ubevidste eller sandsynlige'. Nu føler jeg mig overbevidst. **"Falskhed" røbes altid på den ene eller anden måde, direkte eller indirekte !! -- Her kirkens egen 'falskhed'. -- Lad os så få taget fat på en udvikling. --**

OM MIT HJEMSOGN OG ANDRE EKSEMPLER !

'Falskheden' møder vi overalt i kirken. Der røbes en 'skjult dagsorden'. Men vi kan ikke få taget fat om emnet. Det hele handler om 'tilpasning'. En præst sidder utroligt sikkert i sit job. Det sikreste offentlige job, og i rigtig mange tilfælde det mest behagelige, **formelige et 'hyggeligt job' i statens tjeneste.** Vel nok det sikreste job i vort samfund i dag. Blot præsten har en passende 'statistik' i kirkegangen, så er alt som det 'skal være'. I et sogn som mit hjemsohn, med mere end 12.000 Folkekirkemedlemmer, vil der i sagens natur være mange kirkelige handlinger. Det sætter i sig selv 'statistikken'.-- Og så er der ingen der anfægter noget som helst, hverken menighedsråd, provster eller biskopper. --

Den reelt meget 'lille trofaste skare' af menigheden bliver til 'alt'. I mit sogn vel ca. 50 til 60 personer. De sætter dagsordenen. Det er dem menighedsråd og præster 'styre' efter. De udgør udvalgene, f.eks. omkring sogneaftner, højskoledage, og efter min påstand præsternes prædikener og indlæg i kirkebladet etc. Den lille skare af 'tro væbnere' har den hele indflydelse. Alle bøjer sig for dem. Men samtidig er det er utrolig frelst gruppe, der ikke på nogen måde vil i bevægelse. Herom en historie nedenfor. Min analyse af denne gruppe, siger mig i virkeligheden, at det egentlige grundlag slet ikke er kristendom, men en religiøsitet, hvor en hvilken som helst 'valgt gud', med 'almægtig' kraft og styrke, ville opfylde disse personers behov. De har helt deres egne normer, som ingen må anfægte. Jeg påstår med det kendskab jeg i dag har, såvel til den lokale gruppering, som de grupperinger af tilsvarende art, jeg gennem livet har mødt, at denne 'tro skare', lige såvel kunne være blevet 'tilfredsstillet' med en tro på Odin og Thor. Gruppen udviser ikke nogen form for nysgerrighed omkring teologien og den viden der hen over tid samles, og hvoraf visse fortolkninger burde påvirkes. ---

Gruppen er indbegrebet af det uforanderlige. -- Og værre er det, at hverken menighedsråd og gejstlighed anfægter dette forhold. Heri ligger et fastlåst fundament til vor kirkes ubevægelighed. -- Jeg vil prøve at trække et par eksempler frem fra 'hverdagen', som kan være med til at underbygge mine ovenstående udsagn.

I et kirkeblad skrev en præst om 'bønnen'.

Et meget relevant emne i kristen forstand. Men indlægget sluttede med følgende: ***'Alt hvad du ønsker skal du blot bede Gud om, så vil du få det. --- Hvis du alligevel ikke får det, så er det fordi Gud ikke mener du skal have det !!'*** --- Det er således en præst med teologisk uddannelse (og senere provst), der skriver et indlæg i kirkebladet, til den 'voksne' menighed. -- Til 'læggfolk' !! Skrevet ind i den 'lille trofaste' skares verden, Tilpasset til en uforanderlighed, som var det for mange hundrede år tilbage i almuens historie.

Et andet eksempel er fra en studiekreds i menighedshuset.

Der var indbudt til et studiekredsmøde om emnet: ***'Tro, i relation til Grosbøllsagen'***. -- Det kan næppe undre, at emne havde min opmærksomhed, hvorfor jeg naturligvis mødte op. Historien foregår således i et sogn med mere end 12.000 'sjæle'. Men kun 4 personer mødte op. Jeg var den yngste (dengang 67 år). Der var ingen fra menighedsrådet. Det var én af de lokale præster der skulle holde mødet. To af deltagerne (altså halvdelen) var ægtefæller. Konen kalder jeg blot 'Solvej'. Da 'Solvej' kom, var det med den form og stil, at omfavne præsten. Helt tydeligt én fra "den trofaste skare". Præsten gav et længere indlæg om det aktuelle emne, men jeg forstod desværre ikke, hvad han udlagde. Jeg kunne ikke finde hans tankegang, og var egentlig meget ked af det.

Jeg ville gerne kunne have 'nået' præsten i 'hans' tankegang og udsagn, ikke mindst med 'min' relation til emnet. Efter indlægget prøvede jeg på at få 'åbnet' for min forståelse af præstens indlæg. I bestræbelserne herpå, kom jeg imidlertid omkring et udsagn om, at kristendommen var en ***'fortolkningsreligion'***, hvor visse forhold ville ændre forståelse og opfattelse 'hen over tid'.

--- Nu sagde jeg noget der gav reaktion. 'Solvej' begyndte at pakke sine ting på bordet sammen og sagde: "Nu ville hun gå, for sådan noget ville hun ikke høre på, for jeg skulle forstå, at kristendommen var en 'tro'. Hun og hendes mand var nu klar til at gå, da præsten 'reddede' situationen, ved at give Solvej fuldstændig ret i hendes udsagn.. --- Hun svarede, at det mente hun da nok, og pakkede sine ting ud igen. --- Jeg sad måbende og forundrede mig, og tvivlede på, om jeg havde forstået situationen rigtigt. Lidt efter valgte jeg at prøve min oplevelse af ved at sige, at mit udsagn ikke var anderledes, end hvad stiftets biskop et par måneder tidligere havde udtalt i TV, og føjede til, at biskoppen jo da havde tilsyn med, hvad der blev sagt og udøvet i stiftets sogne. --- Nu pakkede Solvej sine ting sammen igen og ville gå, idet hun sagde, "at hun ikke ville høre noget som helst om, hvad den biskop havde sagt, for han burde afskediges". -- Igen tog præsten over og sagde til Solvej, "jamen biskoppen blander sig da ikke i, hvad vi gør og siger". -- Så var Solvej tilfreds, og pakkede igen sine ting ud og satte sig. -- Endnu en tilsvarende situation opstod, men uden jeg fik nogen sammenhæng heri. -- Jeg var klar over, at min tilstedeværelse ikke var ønsket, selvom jeg ikke havde ytret mig om mere og andet end her omtalt. På det pågældende tidspunkt, havde jeg boet i sognet næsten 10 år, og havde da deltaget ved flere lejligheder i menighedslivet, uden på nogen måde at ytre mig, således ved sogneaftner, højskoledage og gudstjenester, men altså stadig 'en fremmed', der ikke var velkommen i den lokale 'kristne menighed'. --- "Den trofaste skare" viste her, hvordan de 'foragtede' næsten !!!

Senere skulle vi synge en salme. De tre andre tilstedeværende havde nu tydeligt 'stemplet' mig som et fremmedelement, de bestemt ikke ønskede i deres verden. De spurgte mig nu, om jeg "heller ikke sang salmer". Jeg kunne så fortælle, at det gjorde jeg og omtalte en række salmer jeg i særlig grad holdt meget af. --- Præsten sagde da, at han ligesom i ved konfirmand undervisning i samme lokale, ville spille guitar til en salme. Guitaren lå i lokalets skab, hvorfra han hentede den. På guitarkassen var der et meget stort logo om: 'NEJ TAK til atomkraft'. -- Det er således hvad konfirmanderne ved hver undervisning får præsenteret. --- Det var ikke et "NEJ TAK til kulfyring", når vi i vor overdådige brug af energi, køber kul ude i verden, hvor mennesker sætter liv og helbred til, for at vi kan få vor energi. Eller i relation til det globale miljø. -- Nej, så langt går vor kristne kirkes 'næstekærlighed' ikke. Desværre. Men præsten kan 'reklamere' for det han vil, for 'kirken' har jo ingen mening.

Jeg kunne beskrive flere oplevelser af samme art fra 'mit eget sogn'. Herunder fra de såkaldte Højskoledage. Jeg har haft så mange ubehageligheder, uden jeg på nogen måde har ytret mig om mine synspunkter overhovedet, blot det at være en 'fremmed' trods mine nu mange år med bopæl i sognet. --- ***Den lille 'trofaste skare' kan behandle vi andre som de vil. Jeg har forsøgt at påpege konkrete forhold heri, overfor den ansvarlige præst for dette arrangement, men nej, ingen opmærksomhed. --- DER HAR IKKE VÆRET ANDEN VEJ, END AT 'TRÆKKE SIG' FRA DET FÆLLESKABS JEG GERNE VILLE HAVE VÆRET EN DEL AF.***

Ifølge én af de omtalte præster, forlød et forsvar sådan: ***"jamen vi har en meget fin "statistik" over kirkegang.*** --- Og jeg gentager her, ja med et sogn med mere en 12.000 medlemmer af Folkekirken, vil der i sagens natur være mange kirkelige handlinger, dåb, bryllupper, begravelser, konfirmationer m.m., som 'automatisk' giver god 'statistik'. --- ***DERFOR INGEN OPMÆRKSOMHED FRA HVERKEN MENIGHEDSRÅD, PROVST ELLER BISKOP. --- HVORFOR ER TINGENES TILSTAND SÅDAN ???***

Når jeg vælger at omtale disse beretninger, er det ikke blot for at omtale mit hjem sogn, men --- fordi jeg gennem mange drøftelser omkring i landet, får den erfaring, at hundreder af sogne har fuldstændig samme forhold. --- Uden nogen tager sig af det !!!!

I beretningen om 'Solvej', ser jeg billedet at det jeg har påstået tidligere. 'Det er hende det hele handler om i præstens verden'. **Kirken 'frådser' så meget med mennesker, at den vælger 'det lette', frem for det der kan bære videre.** Vi skal kunne tale 'tro i relation til Grosbøllsagen' uden ekstremiteter og ubehageligheder. **Grosbøllsagen skal ikke pakkes væk. Den er uheldig i sin form og stil, men den ville og skulle måske komme. Men efterfølgende burde vi bringe den videre på et konstruktivt grundlag.**

Kirken lader sig bruge af den omtalte gruppe "den lille trofaste skare". Min mangeårige 'lommeanalyse', giver et billede af en lille gruppe, der kendes i hvert et sogn i landet, som det jeg kalder 'søndagskristne'. De taler gerne om 'egen tro', uden at kunne beskrive det de nærmere oplever. De oplever tilsyneladende at have opnået 'frelse' i denne 'egen tro'. --- 'Individuel tro' er almindeligt hos tilhængere af nordisk mytologi. Det er således en tradition fra det vi kalder 'hedenskab', som således i virkeligheden har overlevet helt frem til i dag, og ind i den kristne kirke, men uden vi 'taler' om det. Den omtalte gruppe, er efter min analyse, meget dømmende overfor andre mennesker, Efter min opfattelse ude af pagt med kristendommens 'største bud', **kærligheden til næsten. Men de 'besætter' kirken, og sætter normerne for andres deltagelse i den kristne menigheds fællesskab. ---**

Et eksempel fra en prædikesamling og yderligere uddybning.

Min opfattelse er, at det ikke er Jesusberetningen der holder mennesker borte fra kirken, og således alene overlader den til 'den trofaste skare', men derimod det ortodokse i forkyndelsen. Denne betragtning uddyber jeg nedenfor, og sætter samtidig en række andre forhold i teologien 'på højkant'.

Her en 'biskoppe' beretning. For en tid tilbage lod jeg mig friste af et foredrag i et nærtliggende menighedshus til en 'højskoledag'. Det var én af landets biskopper der var indbudt til at tale om hans officielle udsagn om 'dommedag nu', i relation til de globale miljøforhold.

Udsagnet har været omtalt i landets medier, og jeg var nu nysgerrig for at høre den pågældende biskops enge ord herom. Der var ikke den store forståelse for de 'videnskabelige' forklaringer der ellers er tilgængelig for os, så min forundring var stor. Biskoppen selv udtrykte det sådan, at han ikke anså sig selv som den 'store teolog', hvilket også kom til udtryk i hans udsagn fra Jonas' bog i Gl. Testamente, Jonas som én af de 12 små profeter. Her om Jonas i hvalens bug i tre dage, for derefter at 'udspy' ham på land. Biskoppen udtalte, at biologiske forskere havde sagt, at en sådan beretning aldrig ville kunne finde sted, idet intet levende ville nå helt ned i maven på et sådan dyr. Hertil svarede denne biskop. Med citat : 'Jeg vil ikke finde mig i, at videnskabsfolk skal komme at anfægte min tro på, at det ikke kan lade sig gøre" Citat slut. Det gav stort bifald i den 'skare' af personer der var til stede. -- Jeg for mit vedkommende, listede mig snarligt ud. --- At tænke sig, at en biskop kan udtale sig sådan, om en beretning der teologisk næppe der næppe er sandsynlighed for rigtigheden af, bl.a. med den viden der i dag er omkring det af bære profet-titel i Gl. Testamente (se kapitel 2 om profeter), og biskoppen selv som tilsynsførende for et stifts teologiske fortolkninger. --- Det skuffe og rystede mig. ---

Her et eksempel på en landsbypræsts prædiken hentet på internettet (Nordjyske prædikener), holdt i en landsbykirke i Ålborg Stift. Jeg fremhæver her det tankesæt, som en sådan landsbypræst giver udtryk for:

Citat: "I et samfund, hvor lærdom, udvikling, omstillingsevne og erhvervelse får så høj en status som hos os, bliver der netop ikke plads til det åndelige. Citat slut. --- En karakteristisk betragtning i den kirkelige forkyndelse. Tiden som netop 'er', har for kirken altid været 'uha, uha'. For kirken har aldrig været 'der' hvor mennesket er netop 'nu'. -- Indholdet er som at male 'fanden' på væggen. Måske talt til en menighed af ældre, hvor 'tiden er forfærdelig', og 'det gamle' var så dejligt. -- En sådan prædiken vil ikke blot jage mennesker som mig væk, men ikke mindst de der har en hverdag som beskrevet. For præst og menighed, er beskrivelsen måske distancerende til deres eget liv, men for den familie, evt. børnefamilie, hvor det beskrevne er 'virkelighed', og måske endda som en berigende og ønskværdig hverdag, er udsagnet distancerende for dem. Således med 'afstand' til kirken.. -- Jeg påstår, at lærdom, udvikling og omstilling, lige netop kan give et inspirerende liv, men samtidig et kritisk liv, bl.a. overfor 'det' der på samme tid ikke gennemlever lærdom, udvikling og omstilling, altså her kirken. --- Videre citeres: "Den, der altid skal slide i det for at dygtiggøre sig og følge med, og den, der hele tiden er i færd med at erhverve nyt, kommer uvilkårligt til at fokusere på sig selv. ---- (og videre). Et sådant selvoptaget liv bliver snævert og ender ofte i stor ensomhed. Citat slut. -- For præsten er jo sikret i sit job.

For mig er det trist at høre og læse. Det lyder 'selvoptaget' og 'frelst' i sit eget liv. Et billede på 'distancen', mellem det aktivt arbejdende menneske i vor tid, --- og den 'døende' kirke.

Der skal udvikling til. Her blot kortfattet enkelte emner i den sammenhæng.

1. *Debat om den teologiske viden og den reviderede fortolkning der følger heraf.*
2. *Præsteløftet skal revideres og løftes til et 'udviklingsgrundlag'*
3. *'Den trofaste kirkeskares' indflydelse er for stor og er reelt en minoritet. Der skal åbnes for de mange, der ikke kommer i kirken, for der er en årsag til, at de 'mange' fortsat er medlemmer af Folkekirken, men ikke kommer der. Det handler om 'åbenhed', om reel viden, og følgerne heraf.*
4. *Der skal åbnes større adgang for andre end teologer, for ordination til en præstefunktion. Der er brug for, at personer med 'andet' udgangspunkt end teologens, får adgang til at åbne 'dialogen' med Folkekirken medlemmer, og den nye 'vinkel' jeg efterlyser, ud fra den reelle viden vi har i dag.*
5. *Til Provster og Biskopper ! Kom så i bevægelse. Det er alt sammen jeres ansvar. I er valgt af menighedsrådene, og er direkte medvirkende til at fastholde det nuværende menighedsråds-system, der er uden fornødent fundament. 'I' kan sætte bevægelse i en udvikling. --- Hvorfor gør I det ikke ??*

OM PÆSTELØFTET ! (rev. af 27-03-2007 med udg.pkt. i den opr. fra 1870, bygget på præsteed fra 1685)

Om tingenes tilstand og uforanderlighed, mener jeg i høj grad vi skal ind at søge en mulig forklaring i det grundlag kirkens forkyndere og hele gejstlighed skal underlægge sig, for at blive 'præsteviet' og dermed adgang til at søge præsteembede, nemlig 'Præsteløftet'.

Jeg har opsøgt dette præsteløfte, og hentet det frem fra internettet, og med den oplysning, at det er identisk for alle vore stift. Således ens over hele landet. Jeg må erkende min forundring over indholdet. Jeg har manglet fantasi til at forestille mig det sådan. -- Alene sproget heri !!

Om indholdet må jeg sige, at det for det første er utroligt, at voksne mennesker i vor tid, overhovedet vil indgå under sådanne vilkår. Jeg forundres over den danske præstestand. --- Indholdet er i sig selv en hindring for bevægelighed, og således også for formidling af den indlæring vore teologer modtager som cand. theol', som således ifølge lovgivningen er en forudsætning for retten til at søge præsteembede.

Nedenfor således ordlyden heri :

Når en teolog ordineres til præst, og derved kan varetage et embede, skal vedkommende aflægge præsteløfte som enhver har aflagt og er bundet af.

Jeg N.N. der er retteligt kaldet til embedet som er lovligt kaldet til sognepræst i ..... og som i min samvittighed ved mig fri for at have benyttet noget uhæderligt middel for at komme ind i dette embede, lover for den alvidende Guds åsyn :

Først: At jeg vil beflitte mig på at forkynde Guds ord rent og purt, således om det findes i de profetiske og apostoliske skrifter og i vor danske evangeliske-lutherske folkekirkes symbolske bøger, med al ærefrygt om sømmelighed forvalte de hellige sakramenter efter Kristi indstiftelse, og såvel her som ved de øvrige hellige handlinger udføre alt i overensstemmelse med de for folkekirken gældende forskrifter.

Fremdeles: At jeg efter evne vil modarbejde misbrug af nådens hellige midler og bekæmpe sådanne lærdom, som strider mod folkekirken trosbekendelse; samt at jeg vil arbejde for ungdommens kristelige oplysning og vejledning.

Endelig: At jeg vil stræbe efter, ved flittig og alvorlig granskning af Guds ord og troens hellige lærdom, altid fuldkommen at danne og duelliggøre mig dette hellige embede, og beflitte mig på, som det sømmer sig en ordets tjener, at foregår menigheden med et godt eksempel, således også under udførelsen af min tjeneste i dennes forskellige dele med al skyldighed rette mig efter de kirkelige love og anordninger og mod foresatte og kaldsfæller udvise et sådan forhold, at der ikke med grund skal kunne føres klage over mig.

Alt dette lover jeg med regnskabsdagen for øje samvittighedsfuldt at ville holde, efter den nåde, som Gud mig dertil vil give.

Vitterligt :

Jeg græmmes. Det er et sprogbrug jeg end ikke kan gennemskue det reelle indhold i. Jeg har således også svært ved helt at forstå, hvor en præst reelt befinder sig i forhold til den verden 'vi andre' befinder os i. Hvorfor er vore præster ikke selv mere kritiske, overfor hvad de skal indgå under. --- Hvordan kan det få lov at foregå i vor 'statslige' Folkekirke ?? Der er tale om et 'kirkesprog', og en kirkelig 'håndfæstning', der hindre vore præster i at gøre anvendelse af 'vor tids viden' og egen teologiske indlæring. Desuden om 'lydighed' overfor 'foresatte' og 'kaldsfæller'.

Der tales om 'dommedag', og biblen som 'Guds ord', vel vidende, at enhver teolog og i dag mange andre med ved, at biblen er '**menneskers ord om Gud**'. Det er altså et 'præsteløfte' i den danske folkekirke, ikke til en Jehovas Vidner menighed. – Der mangler ganske enkelt et grundlag for at medvirke til udvikling i takt med 'ny viden'. Ordlyden forudsætter for mig at se, at præsten læser biblen ordret (*som Guds ord*) som ufejlbarligt ord for ord, vel vidende, at ny testamentes fire evangelister skrive forskelligt. Vore to tekstrækker ved gudstjenester, bære et præg af, at 'man' tilsyneladende har valgt Mattæus som 'sandhedsvidnet', og præster omtaler aldrig ved en prædiken over en given tekst, hvad 'de andre' evangelister evt. har skrevet om samme emne, og evt. forskelligheder. Mere herom i mit Kapitel 2. om Teologiske Fortolkninger. (Bl.a. at Matt. ikke er den man gennem århundreder har troet var apostlen Mattæus, og dermed nært forbundet til begivenhederne. Han er ifølge min teologisk indlæring reelt helt ukendt, men antages at være 'jødekristen'. Den eneste af evangelisterne der har været 'tæt' på begivenhederne er Markus, som i øvrigt også var den første der skrev ca år 70).

Teksten i Præsteløftet er et billede på en lukket verden, hvor vi andre holdes udenfor. Vi er i kirkelig sammenhæng 'kun' lægfolk, der for 'de lærde' ikke forstår noget, og som man ikke mener at skulle tage hensyn til. Min tolkning heraf er, at vore præster, provster og biskopper har sikret sig en fuldstændig magt over kirken. -- Ingen skal komme at anfægte noget som helst der afviger fra den evangelisk-lutherske udlægning og fortolkning for 500 år siden. *Og ingen 'ny viden' kan komme i anvendelse.* – Min oplevelse af den indsigt mine teologiske indlæringer har givet er, at omfanget af ny viden, ikke mindst gennem de seneste 75 til 100 år, er af en sådan art, at hele kirkens grundlag bør gennemleve en revision !! Det forekommer mig sådan, at den gejstlige verden er så isoleret omkring sig selv, at den ikke anerkender 'folkets' betydelige almenviden, for slet ikke at omtale 'særlig' viden, således bl.a. om teologi. Jeg oplever at 'folket' har udviklet sig, men uden tilsvarende udvikling i 'præstestanden'.

Gennem årtier har jeg hørt fra præster og menighedsråd, at Folkekirken ikke er let at flytte på. En betragtning for at fastholde det etablerede. – Men aldrig har denne kirke brugt så mange penge (i relativ værdi) på egen eksistens. Tidligere var aktiviteter præget af frivillige, men nu i stort omfang af betalte ansatte. Folkekirken er i grundloven fastlagt som 'statskirke', men reelt en 'forening'. Netop med en forenings 'frie' rettigheder, men med betydelige offentlige tilskud. Herunder bl.a. hele præstestanden m.m., samt teologernes uddannelse. – Gennem de seneste år, har jeg foretaget en række analyser. Det har været i Vestjylland såvel som Østjylland m.m. Heraf den oplevelse, at der har udviklet sig en praksis med, at der efter visse gudstjenester efterfølgende indbydes til 'middag' eller en 'frokost' med tilbehør. Det startede for år tilbage med spaghetti-gudstjenester. Desuden en nytårsgudstjeneste, med efterfølgende champagne og kranseskage. Ved foredrag og studiekredse har jeg set den ændring, at der bydes på 'vin' m.m., hvor det før var kaffe el. lign. ***Og alt gratis for deltagerne. – Og dette alene i sammenhæng med 'præsters' direkte part i de aktuelle sammenhænge. Men ikke for arrangementer af frivillige.*** – Det er ikke i pagt med samfundets forhold i øvrigt, bl.a. det sociale område, sundhed, undervisning/uddannelse. *Der skal der 'spares' på alle måder.* – Men kirken og dens præster lever i distance hertil. – Og det uden noget tilsyn reagerer imod det. – *Ej heller i pagt med Jesu liv i ydmyghed og nøjsomhed.* – *Er kirken nået dertil at 'købe' sig til fornøden 'statistik'.*

NB! – Jeg gentager den ordlyd fra Præsteløftet der lyder med citat: -- 'at bekæmpe lærdom, som strider mod Folkekirkens trosbekendelse' --. Citat slut. Præstestanden er 'statslige embedsmænd' (og aflønnet af staten), som pålægges 'at bekæmpe' andres opfattelse, lige netop i vort samfund, med en Grundlov der giver 'religionsfrihed'. – Måske burde vi søge lærdom om andres religion i vor tid, lige netop med den folkevandring der foregår. -- Og er dette indhold ikke reelt det samme som muslimske ekstremister fastholder i deres religion, og driver krig og terror på. – Vi er for ukritiske overfor os selv, og vi danskere forsømmes af vort eget politiske system, -- og 'præstestand'. Ud over 'præstestanden selv', forekommer det mig, at det reelt er meget få, der overhovedet kender til 'præsteløftet' og dets indhold.

Og der sidder vort lands Folketing og godtager disse forhold i den 'statslige kirke'. --- Og hvor er medierne i dette ? -- I 'ytringsfrihedens' navn. --- Vi mangler at kunne 'tale' sammen !!!

Så er det om I der sidder med magten i vor kirke, vil 'tale' om revision af kirkens liv.

Skanderborg 2009 (Rev. 2015)

Jørgen Olsen